

Saksnr. 19/1657

29.04.2019

Høringsnotat - endringer i skatteloven § 4-13

Innhold

1	Innledning og sammendrag	3
2	Gjeldende rett	3
2.1	Grunnleggende utgangspunkter	3
2.2	Særlig om verdsettelsesmetoden for aksjer i nystiftede aksjeselskap	4
2.3	Særlig om verdsettelsestidspunktet etter sktl. § 4-13	6
3	Departementets vurderinger og forslag	7
3.1	Oppheve skatteloven § 4-13 første ledd	7
3.2	Endringer knyttet til verdsettelsestidspunktet for aksjer i visse fusjonstilfeller	11
3.3	Lovteknisk gjennomføring	13
3.4	Ikrafttredelse og virkningstidspunkt	14
4	Administrative og økonomiske konsekvenser	14

1 INNLEDNING OG SAMMENDRAG

I dette høringsnotatet foreslås det endringer i formuesskattereglene for ikke-børsnoterte aksjer. Den viktigste endringen er å oppheve skatteloven § 4-13 første ledd, slik at også aksjer i nystiftede ikke-børsnoterte selskaper skal verdsettes etter skatteloven § 4-12 andre ledd, det vil si basert på de underliggende verdiene i selskapet. Det foreslås også visse endringer knyttet til hvilket verdsettelsestidspunkt som skal gjelde for aksjer i selskaper som har vært involvert i enkelte fusjoner.

Bakgrunnen for forslaget er at gjeldende regelverk åpner for uønskede tilpasninger. I tillegg bør likeartede formuesobjekter verdsettes likt så langt det er mulig. De foreslåtte endringene vil gi en mer ensartet og rettferdig verdsettelse av ikke-børsnoterte aksjer.

2 GJELDENE RETT

2.1 Grunnleggende utgangspunkter

Skatteloven § 4-1 første ledd fastslår at skattepliktig formue som utgangspunkt og hovedregel skal settes til omsetningsverdien av skattyters eiendeler med økonomisk verdi per 1. januar i skattefastsettingsåret, fradratt gjeld. For ikke-børsnoterte aksjer er det gitt særregler som avviker fra dette, både for verdsettelsestidspunktet og verdsettelsesmetoden.

For ikke-børsnoterte aksjer vil det normalt ikke eksistere et marked som gir grunnlag for å beregne en treffsikker omsetningsverdi. Slike aksjer verdsettes derfor med utgangspunkt i aksjens forholdsmessige andel av selskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar i året før skattefastsettingsåret, jf. skatteloven § 4-12 andre ledd. Selskapets skattemessige formuesverdi settes til dets samlede nettoformue 1. januar i inntektsåret, basert på skattelovgivningens regler om fastsetting av brutto formue og gjeld, jf. FSFIN § 4-12-2. Den skattemessige formuesverdien av aksjene tar dermed utgangspunkt i de underliggende verdiene i selskapet.

For personlige aksjonærer er verdsettelsestidspunktet for aksjene satt til 1. januar i inntektsåret (det vil si året før skattefastsettingsåret). Dette har en praktisk begrunnelse. Selskapets skattemessige formuesverdi per 1. januar i skattefastsettingsåret er ikke fastsatt ennå når aksjonæren skal levere sin skattemelding. Formuesverdien per 1. januar i inntektsåret er derimot klar.

Formuesverdien av en ikke-børsnotert aksje vil dermed for inntektsåret 2019 bygge på selskapets skattemelding for 2018, som tar utgangspunkt i selskapets samlede skattemessige formuesverdi ved utgangen av inntektsåret 2018. Denne verdien forhåndsutfylles på aksjonærens skattemelding i skattefastsettingsåret 2020.

For selskapsaksjonærer skal det ikke skje noen tilsvarende forskyvning. Et ikke-børsnotert selskaps aksjer i andre selskaper skal dermed verdsettes på samme tidspunkt som aksjene i det aksjeeiende selskapet, jf. ligningspraksis og FSFIN § 4-12-2 første og fjerde ledd.

For noen aksjer er det likevel gitt særskilte unntaksregler for verdsettelsesmetode og -tidspunkt som avviker fra dette, jf. skatteloven § 4-13.

2.2 Særlig om verdsettelsesmetoden for aksjer i nystiftede aksjeselskap

Aksjer i nystiftede selskaper skal verdsettes til (75 pst. av) summen av aksjenes pålydende og overkurs, jf. skatteloven § 4-13 første ledd. Verdsettelsestidspunktet (for summen av pålydende og overkurs) samsvarer med hovedregelen i skatteloven § 4-1, altså 1. januar i skattefastsettingsåret.

Bestemmelsen er en videreføring av lov 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere (selskapsskatteloven) § 2-2 fjerde ledd, jf. Ot.prp. nr. 86 (1997-1998) s. 44. Forannevnte bestemmelse var igjen en videreføring av lov 19. juni 1969 nr. 71 om særregler for skattlegging av aksjeselskaper og aksjonærer § 2 fjerde ledd, jf. Ot.prp. nr. 35 (1990-1991) s. 368. Dette var igjen en videreføring av lov 13. juli

1921 om beskatning til staten av aksjeselskaper og aksjonærer § 2, jf. Ot.prp. nr. 19 (1968-1969) s. 8.

Før inntektsåret 1999 tok verdsettelsen kun utgangspunkt i aksjenes pålydende. Dette åpnet for uønskede tilpasninger ved at aksjonærene kunne avtale at innskudd utover minimumskravet til aksjekapital skulle ha form av overkurs. Slik kunne aksjonærene redusere formuesverdien i stiftelsesåret. På denne bakgrunn foreslo departementet derfor i Ot.prp. nr. 1 (1999-2000) at også overkurs skulle inngå i verdsettelsesgrunnlaget, jf. pkt. 4.4.2. Muligheten for å verdsette aksjer i nystiftede selskaper basert på aksjenes forholdsmessige andel av selskapets skattemessige formuesverdi den 1. januar i inntektsåret, ble også kort drøftet. Praktiske og administrative grunner gjorde likevel at man heller valgte å inkludere overkurs i formuesgrunnlaget.

Den særskilte regelen om verdsettelse av aksjer i nystiftede selskaper går dermed langt tilbake i tid, og den legislative begrunnelsen er uklar. Ved nystiftelse i løpet av inntektsåret vil det normalt ikke foreligge noen skattemessig formuesverdi den 1. januar i inntektsåret. Bruken av enkelt identifiserbare størrelser (aksjens pålydende og overkurs) den 1. januar i skattefastsettingsåret forenkler derfor skattefastsettingsprosessen. Departementet kan ikke se at andre hensyn enn rent administrative kan støtte oppunder en slik regel i dag.

Skatteloven § 4-13 første ledd første punktum lyder i dag slik:

«For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før skattefastsettingsåret, settes aksjeverdien til 75 prosent av summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs.»

Dette innebærer at formuesverdien fastsettes til summen av aksjenes pålydende (selskapets aksjekapital delt på antall aksjer) og overkurs basert på reglene i aksjeloven. Om innskuddet gjøres med penger, vil summen av aksjekapital og overkurs

tilsvare pengeinnskuddet. Gjøres det derimot innskudd med andre formuesgoder enn penger (tingsinnskudd), angir aksjeloven § 2-7 tredje punktum at:

«Eiendeler som selskapet mottar som aksjeinnskudd, skal vurderes til virkelig verdi, med mindre det følger av regnskapsloven at innskuddet skal videreføres til balanseførte verdier.»

Videreføring til balanseførte verdier er særlig aktuelt ved omorganiseringer med uendret eierskap, og ved fusjoner eller fisjoner hvor selskapene er underlagt samme eier eller kontroll. Hvor eierskapet er uendret, vil det regnskapsmessig ikke ha funnet sted noen transaksjon, jf. regnskapsloven § 4-1 første ledd nr. 1 og NRS(D)¹

Kontinuitetsgjennomskjæring. Transaksjonsmetoden, som normalt vil innebære føring til virkelig verdi, kommer derfor ikke til anvendelse. I stedet skal kontinuitetsmetoden brukes. Konsekvensen er at tingsinnskuddet i det nystiftede selskapet skal verdsettes til balanseførte verdier. I noen tilfeller kan de balanseførte verdiene være vesentlig lavere enn den reelle omsetningsverdien eller den skattemessige formuesverdien.

2.3 Særlig om verdsettelsestidspunktet etter sktl. § 4-13

Hovedregelen i skatteloven § 4-12 andre ledd er at verdsettelsestidspunktet for ikke-børsnoterte aksjer settes til 1. januar året før skattefastsettingsåret, dvs. 1. januar i inntektsåret.

Skatteloven § 4-13 andre ledd forskyver imidlertid verdsettelsestidspunktet til 1. januar i skattefastsettingsåret, dersom selskapets aksjekapital er endret med inn- eller utbetaling fra eller til aksjonærene. I slike tilfeller gjør kapitalendringen at selskapets samlede skattemessige formuesverdi endrer seg, ved at verdier overføres enten fra selskapet til aksjonæren, eller til selskapet fra aksjonæren. Forskyvningen av verdsettelsestidspunktet til 1. januar i skattefastsettingsåret gjør at man fanger opp slike endringer ved skattefastsettingen. Dette forhindrer at den personlige aksjonæren

¹ Norsk regnskapsstandard

oppnår dobbel ikke-beskatning av formuesverdier, eller blir beskattet for samme verdi to ganger.

Tilsvarende forskyvning skal også skje for aksjer i selskaper hvor fusjon eller fisjon har medført kapitalendringer.

3 DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG

3.1 Oppheve skatteloven § 4-13 første ledd

Etter departementets vurdering åpner adgangen til å bruke summen av aksjekapital og overkurs ved formuesverdsettelsen av nystiftede selskaper for uønskede tilpasningsmuligheter. Dette gjelder særlig i kombinasjon med kapitalendringer i selskaper som er direkte eid av personlig aksjonær.

Kjennetegn for tilpasningene som kan gjøres er særlig følgende:

- Det stiftes et nytt selskap
- Det gjøres tingsinnskudd hvor balanseførte verdier kan benyttes
- De balanseførte verdiene er vesentlig lavere enn virkelige verdier
- Transaksjonene gjøres som ledd i en omorganisering med uendret eierskap
- Dette kombineres med kapitalendring i et tilknyttet selskap

Dette kan illustreres ved et eksempel:

En personlig aksjonær eier samtlige aksjer i holdingselskapet A. A eier igjen samtlige aksjer i eiendomsselskapet B. B eier eiendommer som gjør at aksjene i dette selskapet har en skattemessig formuesverdi på 100 millioner kroner. Den balanseførte verdien av aksjene i B hos selskap A er derimot lav. Dette skyldes at aksjene er regnskapsført til historisk kostpris, som var 10 millioner kroner. Denne regnskapsførte verdien reflekterer ikke omsetningsverdien eller den skattemessige formuesverdien av aksjene, som har økt kraftig grunnet verdistigningen i eiendomsmarkedet.

Ved fastsetting av formuesgrunnlaget for den personlige aksjonæren vil den skattemessige formuesverdien av aksjene i selskap B reflekteres i den skattemessige formuesverdien av aksjene i selskap A. Dette stiller seg annerledes dersom det gjøres en omorganisering i selskapsstrukturen.

Den personlige aksjonæren lar selskap A stifte et nytt selskap C. Ved stiftelsen bruker A aksjene i B som tingsinnskudd. Det reelle eierskapet i konsernet er uendret. Regnskapslovgivningen bestemmer her at innskuddet i C skal videreføres til balanseførte verdier.

Verdien av aksjekapital og overkurs i selskap C blir dermed 10 millioner, som er den balanseførte verdien av aksjene på selskap As hånd.

Når holdingselskap A skal beregne skattemessig formuesverdi av selskapets aksjer, skal formuesverdien av de underliggende aksjene i selskap C verdsettes til summen av aksjekapital og overkurs, dvs. 10 millioner kroner, og ikke 100 millioner kroner som er den reelle skattemessige formuesverdien av aksjene i C, på grunn av aksjene dette selskapet eier i B.

På denne måten kan den personlige aksjonæren, med relativt enkle selskapsrettslige disposisjoner, redusere sitt formuesskattegrunnlag med 90 pst.

Dersom den personlige aksjonæren i tillegg gjør kapitalendringer i selskap A samme år som selskap C stiftes, vil den personlige aksjonæren få utnyttet den samme, lave skattemessige formuesverdien to år på rad. Dette skyldes at kapitalendringen i A forskyver verdsettelsestidspunktet av aksjene til 1. januar i skattefastsettingsåret. Den lave skattemessige formuesverdien som skyldes nystiftelsen av C kan dermed utnyttes umiddelbart, for det samme inntektsåret som nystiftelsen skjer.

Det etterfølgende inntektsåret vil aksjene i A verdsettes etter hovedregelen i § 4-12 andre ledd, det vil si til verdien av aksjene den 1. januar i inntektsåret. Dette er den samme datoen som ble brukt som verdsettelsestidspunkt for det foregående inntektsåret. Dette innebærer at skattebesparelsen som § 4-13 første ledd åpner for, med relativt enkle selskapsrettslige disposisjoner kan utnyttes to år på rad.

Tilsvarende kan lave formuesverdier oppstå i en rekke andre tilfeller, eksempelvis hvor et nystiftet selskap oppstår ved fusjon eller fisjon, og fusjonen eller fisjonen skal regnskapsføres etter kontinuitetsmetoden (dvs. videreføring av balanseførte verdier). Et annet eksempel kan være dersom et nystiftet selskap i et konsern mottar konsernbidrag fra mor- eller søsterselskap.

Slike tilpasningsmuligheter uthuler skattegrunnlaget og svekker skattereglenes legitimitet. Finansdepartementet foreslår derfor å oppheve skatteloven § 4-13 første ledd, slik at alle ikke-børsnoterte aksjer skal verdsettes på grunnlag av de underliggende verdiene i selskapet etter skatteloven § 4-12 andre ledd. Det vil si at også aksjer i nystiftede selskaper skal verdsettes til (75 pst. av) aksjens forholdsmessige andel av selskapets samlede skattemessige formuesverdi.

I visse tilfeller kan særregelen i § 4-13 første ledd første punktum gi en høyere formuesverdi enn om hovedregelen i § 4-12 andre ledd hadde kommet til anvendelse. Dette kan for eksempel skje dersom et selskap stiftes ved fisjon, og fisjonen skal regnskapsføres etter transaksjonsmetoden. Aksjekapital og overkurs vil i slike tilfeller utgjøre virkelig verdi av eiendelene som skytes inn i selskapet. Formuesverdien av aksjene vil dermed ligge nær den reelle omsetningsverdien. Den skattemessige formuesverdien av aksjer beregnet etter § 4-12 andre ledd, vil derimot normalt være lavere enn omsetningsverdien.

En opphevelse av skatteloven § 4-13 første ledd vil gi en mer konsekvent og ensartet verdsettelsesmetode for ikke-børsnoterte aksjer. Det gir også en riktigere og mer rettferdig fastsetting av formuesverdier.

Tall fra Skatteetaten (for 2016 og 2017) viser at det stiftes i underkant av 30 000 selskaper i året. Departementet antar at endringen vil ha liten økonomisk betydning for majoriteten av disse. De fleste selskaper stiftes med et kontantinnskudd, og normalt skjer det ikke vesentlige endringer av selskapsverdien i oppstartsåret.

For selskapsaksjonærer antas forslaget å ha liten praktisk betydning, og vil trolig ikke føre til administrative merkostnader. Dette skyldes at selskapene uansett må fastsette den skattemessige formuesverdien beregnet etter FSFIN § 4-12-2 ved innlevering av skattemeldingen (RF 1028, post 480). Disse verdiene rapporteres dermed allerede til skattemyndighetene.

Personlige aksjonærer som eier aksjer i nystiftede selskaper får i dag forhåndsutfylt verdien av disse i sin skattemelding. En ulempe ved forslaget er at en slik forhåndsutfylling ikke nødvendigvis vil la seg gjennomføre. Grunnen er at selskapets skattemessige formuesverdi først fastsettes i forbindelse med at selskapet leverer sin skattemelding. Fristen for dette er 31. mai, mens personlige skattytere har leveringsfrist 30. april. Forslaget kan derfor komplisere fastsettingsprosessen for enkelte skattytere. Departementet mener likevel at hensynet til å avskjære uønskede tilpasningsmuligheter veier tyngre, og bør gå foran. Å fjerne slike tilpasningsmuligheter er viktig for tilliten til skattesystemet.

De praktiske ulempene for personlige aksjonærer kan avhjelpes ved at det nystiftede selskapet innrapporterer den skattemessige formuesverdien ved levering av aksjonærregisteroppgaven. Dersom selskapet ikke rekker dette, vil aksjonæren kunne kontakte selskapet og be om den nødvendige informasjonen, og deretter fylle denne ut i skattemeldingen selv.

Problematikken knyttet til manglende forhåndsutfylling eksisterer allerede i dag for aksjer i selskaper som har vært gjenstand for kapitalendringer (med inn- eller utbetaling,) eller som er nystiftet ved omdanning fra personlig firma.

3.2 Endringer knyttet til verdsettelsestidspunktet for aksjer i visse fusjonstilfeller

Departementet foreslår også å lovfeste hvilket verdsettelsestidspunkt som skal gjelde i visse fusjonstilfeller. De samme hensynene som begrunner forskyvning av verdsettelsestidspunktet ved kapitalendringer med inn- eller utbetaling fra eller til aksjonærene, gjør seg gjeldende i visse tilfeller hvor det *ikke* er foretatt kapitalendringer. Departementet sikter her til forenklede fusjoner etter aksjeloven § 13-24 og omvendte mor-datterfusjoner etter aksjeloven §§ 13-2 flg.

De forenklede fusjonsreglene i aksjeloven § 13-24 ble endret med virkning fra 2007, slik at aksjeselskaper som er heleid av samme personlige aksjonær kunne fusjoneres etter disse reglene. En slik forenklet fusjon kan skje uten noen formell kapitalforhøyelse i det overtakende selskapet. Denne selskapsrettslige lovendringen har resultert i en utilsiktet tilpasningsmulighet på skatteområdet. Tilpasningsmuligheten kan illustreres ved følgende eksempel:

En personlig aksjonær eier samtlige aksjer i selskap A og selskap B. Aksjene i selskap A har en høy formuesverdi, mens aksjene i selskap B har en lav formuesverdi. Den 1. juni i inntektsåret 2019 foretar den personlige aksjonæren en forenklet fusjon av disse to selskapene, slik at selskap A innfusjoneres i selskap B. Den personlige aksjonæren er formuesskattepliktig for de aksjene vedkommende eier den 1. januar i skattefastsettingsåret, dvs. 1. januar 2020. På grunn av fusjonen eier aksjonæren nå kun aksjer i selskap B. Disse er nå langt mer verdifulle på grunn av innfusjoneringen av selskap A. Aksjene i selskap B skal imidlertid etter skattelovens hovedregel fastsettes til den skattemessige formuesverdien den 1. januar i inntektsåret, altså før fusjonen og verdiøkningen. Dette er fordi det ikke har skjedd noen kapitalendring i

selskap B som medfører en forskyvning av verdsettelsestidspunktet til 1. januar i skattefastsettingsåret, som ville fanget opp verdiendringen av aksjene. På denne måten har verdien av aksjene i selskap A i praksis forsvunnet ved skattefastsettingen for inntektsåret 2019.

Finansdepartementet mener at den reelle verdiøkningen i det overtakende selskapet bør reflekteres i den skattemessige formuesverdien. For å fange opp denne er det nødvendig å forskyve verdsettelsestidspunktet til 1. januar i skattefastsettingsåret.

Tilsvarende problematikk kan oppstå ved en omvendt mor-datterfusjon. Ved en omvendt mor-datterfusjon fusjoneres morselskapet inn i et datterselskap.

Selskapsrettslig regnes dette som en ordinær opptaksfusjon som reguleres av aksjeloven §§ 13-2 flg. I et slikt tilfelle kan det overtakende selskapet (datterselskapet) bruke egne aksjer ervervet ved fusjonen som vederlagsaksjer. En kapitalforhøyelse er da ikke nødvendig, og den personlige aksjonæren mottar morselskapets aksjer i datterselskapet som vederlagsaksjer.

Dersom formuesbeskatningen ved en omvendt mor-datterfusjon hadde skjedd etter skattelovens ordinære regler, ville den personlige aksjonæren ved årets utgang kun eid aksjer i datterselskapet. Disse skulle igjen ha vært verdsatt til verdien 1. januar i inntektsåret, altså potensielt før fusjonen og verdiøkningen denne medførte. På samme måte som ved forenklede fusjoner, gjør dette at verdiene i ett av selskapene ikke formuesbeskattes for fusjonsåret.

På bakgrunn av en prinsipputtalelse fra Skattedirektoratet i 2006 har man i ligningspraksis likevel lagt til grunn at verdsettelsestidspunktet ved en omvendt mor-datterfusjon skal forskyves til 1. januar i skattefastsettingsåret. I likhet med det forenklede fusjonstilfellet nevnt over, mener departementet at den reelle verdiøkningen bør reflekteres i formuesverdien i slike tilfeller. Departementet foreslår derfor å lovfeste

denne praksisen. En lovfesting vil bidra til en klarere og mer forutsigbar rettstilstand for skattyterne og skattemyndighetene.

3.3 Lovteknisk gjennomføring

Forslaget om å fjerne adgangen til å verdsette aksjer i nystiftede selskaper til summen av aksjenes pålydende og overkurs foreslås gjennomført ved å oppheve skatteloven § 4-13 første ledd. Denne bestemmelsen regulerer i tillegg verdsettelse av aksjer i selskaper stiftet «ved overgang fra personlig firma eller til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap». I slike tilfeller skal verdsettelsestidspunktet være den 1. januar i skattefastsettingsåret, og verdien skal beregnes etter § 4-12 andre ledd.

Etter departements syn vil dette fremdeles være gjeldende rett selv om § 4-13 første ledd oppheves i sin helhet. Det vil da følge av hovedregelen i § 4-12 andre ledd at aksjer i *alle* nystiftede selskaper skal verdsettes til en forholdsmessig andel av selskapets beregnede skattemessige formuesverdi. For øvrig foreslår departementet i forslaget til § 4-13 nytt andre ledd å presisere at aksjer i nystiftede selskaper skal verdsettes den 1. januar i skattefastsettingsåret.

Når det gjelder fusjonstilfellene nevnt under pkt 3.2 i dette høringsnotatet, har departementet vurdert flere løsninger.

Én mulighet er å utforme en regel som treffer personlig eide aksjer i alle selskaper som har vært involvert i en fisjon eller fusjon. Departementet antar at de fleste fusjoner og fisjoner i selskaper hvor personlig aksjonær eier aksjer direkte allerede vil medføre at verdsettelsestidspunktet forskyves til 1. januar i skattefastsettingsåret. Dette skyldes at de aktuelle selskapene enten vil ha vært gjenstand for kapitalendringer, eller er nystiftede. Ulempen ved en slik løsning er at det kan fremskynde verdsettelsestidspunktet i tilfeller hvor dette ikke har gode grunner for seg. Dette er uheldig, fordi problematikken med manglende forhåndsutfylling vil gjelde flere skattytere. Fordelen er at en slik løsning er mer robust mot eventuelle

tilpasningsmuligheter som ikke lar seg identifisere nå, og mot eventuelle etterfølgende endringer i selskapslovgivningen. I tillegg vil en slik løsning gi en likere behandling av aksjer i selskaper som har vært overtakende eller overdragende i en fusjon eller fisjon.

Etter departementets oppfatning bør man imidlertid unngå å treffe flere tilfeller enn det som er nødvendig for å fjerne tilpasningsmuligheter. Lovteknisk foreslås det derfor en regel som treffer de aktuelle tilpasningsmulighetene direkte, gjennom en opplisting, jf. forslag til sktl. § 4-13 nytt andre ledd. En slik regel sikrer at problematikken knyttet til manglende forhåndsutfylling ikke gjør seg gjeldende for flere aksjonærer enn nødvendig.

3.4 Ikrafttredelse og virkningstidspunkt

Departementet foreslår at endringene i skatteloven § 4-13 skal tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2019. Virkningstidspunktet må ses i lys av at formuesskatteplikten først inntreder den 1. januar i skattefastsettingsåret.

4 ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Det antas at endringene ikke vil medføre administrative merkostnader for selskaper som skal fastsette formuesverdier av aksjer. Aksjeselskapene vil uansett måtte oppgi den beregnede verdien bak aksjene ved innlevering av sin skattemelding (se RF-1028 Skattemelding for formues- og inntektsskatt – aksjeselskaper mv., post 480).

Som nevnt ovenfor, kan imidlertid forslaget være noe kompliserende for personlige aksjonærer ved levering av skattemeldingen, da endringen gjør at forhåndsutfylling ikke nødvendigvis vil la seg gjennomføre. Departementet antar at den manglende forhåndsutfyllingen kan avhjelpes gjennom andre løsninger. Dersom selskapet har formuesverdien klar tidlig, kan denne innberettes ved innlevering av aksjonærregisteroppgaven. Skulle selskapet ikke rekke dette, vil aksjonæren kunne kontakte selskapet og be om tallene i forbindelse med levering av skattemeldingen i april.

Videre antas det at forslagene ikke krever vesentlige systemtilpasninger hos Skatteetaten. Endringene vil gi noe redusert ressursbruk på kontrollvirksomhet i Skatteetaten.

Det anslås at opphevelse av adgangen til å verdsette aksjer basert på aksjekapital og overkurs, samt endringer i verdsettelsestidspunktet ved forenklede fusjoner, kan øke provenyet med anslagsvis 300-400 millioner kroner årlig.

Endringene vil i særlig grad kunne øke formuesverdien for nystiftede selskaper hvor aksjeinnskuddet gjøres med tingsinnskudd, og de aktuelle eiendelene skal videreføres til balanseførte verdier som er vesentlig lavere enn omsetningsverdien. For nystiftelser der innskuddet gjøres med kontantinnskudd eller der de balanseførte verdiene er høyere eller om lag like de virkelige verdiene, vil ikke endringene ha nevneverdig betydning. Dette gjelder de aller fleste nystiftede selskapene.

Forslag
til lov om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-13 overskriften skal lyde:

§ 4-13. *Særskilt verdsettelsestidspunkt for visse aksjer*

§ 4-13 første ledd oppheves. § 4-13 annet ledd blir nytt første ledd.

§ 4-13 nytt annet ledd skal lyde:

For personlig eide aksjer i aksjeselskap som i løpet av inntektsåret

a) er nystiftet,

b) har vært det overtakende selskap i en forenklet fusjon etter aksjeloven § 13-24,
eller

c) har vært det overtakende selskap i en omvendt mor-datterfusjon etter
aksjeloven eller allmennaksjeloven §§ 13-2 flg.,

skal verdsettelsestidspunktet være den 1. januar i skattefastsettingsåret.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2019.